

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Файчака Андрія Васильовича

на тему «Економічні аспекти формування управлінських компетентностей проєктних команд в умовах інноваційної економіки»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми дисертації.

Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена необхідністю підвищення економічної результативності суб'єктів підприємництва в умовах прискореної цифрової трансформації, високого рівня невизначеності та розбудови інноваційної економіки. Функціонування сучасних підприємств дедалі більше спирається на проєктно-орієнтовані моделі управління, де ключовим драйвером конкурентоспроможності виступає людський капітал. Це потребує використання новітніх підходів до формування та розвитку управлінських компетентностей проєктних команд, обґрунтування економічної доцільності відповідних інвестицій і забезпечення високої якості прийняття управлінських рішень.

У сучасній науковій думці спостерігається фрагментарність підходів до трактування сутності управлінських компетентностей саме проєктно-орієнтованих команд, що створює науково-прикладну проблему щодо відсутності обґрунтування їхньої економічної природи як критично важливої активної складової людського капіталу підприємства.

Попри значний доробок у сфері теорії людського капіталу, в умовах інноваційної економіки також залишається недослідженим концептуальний взаємозв'язок між розвитком управлінських компетентностей та безпосереднім забезпеченням економічної результативності суб'єктів підприємництва, що зумовлює потребу у поглибленні теоретичних засад їх ідентифікації.

До того ж стрімка цифрова трансформація та масовий перехід підприємств на проєктно-орієнтовані моделі управління сформували суперечність між наявним рівнем компетентностей команд та новими вимогами ринку, що вимагає системного дослідження специфіки впливу цифрового середовища на процес формування управлінських компетентностей.

Зазначені питання набувають особливої ваги в умовах сучасних викликів, пов'язаних із необхідністю швидкої адаптації вітчизняного бізнесу до умов воєнного стану та повоєнного відновлення, де ефективне управління обмеженими ресурсами інноваційних проєктів стає критичним фактором виживання підприємств.

Особливої актуальності дослідженню додає необхідність розроблення прикладного економіко-математичного інструментарію для оцінювання фінансової віддачі (ROI) від інвестицій у розвиток лідерських та управлінських якостей проєктних менеджерів.

Додатковим стимулом для переосмислення цієї проблематики є інтеграція інструментів штучного інтелекту в контур управління проєктами, що кардинально змінює архітектуру професійних вимог до членів проєктних команд

Отже, дисертаційна робота Файчака А.В. на тему «Економічні аспекти формування управлінських компетентностей проєктних команд в умовах інноваційної економіки» є актуальною, має наукову новизну та практичну значущість.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни.

Ознайомлення з дисертаційною роботою Файчака А.В. дозволяє зробити висновок, що отримані наукові результати є достатньо обґрунтованими, достовірними та мають логічно завершений характер. Дисертація відзначається цілісністю дослідження, узгодженістю теоретичних положень і практичних рекомендацій, а також відповідністю змісту поставленій меті та завданням.

Достовірність результатів забезпечується застосуванням сучасного наукового інструментарію, використанням широкої джерельної бази, що охоплює наукові праці та результати авторських напрацювань, що в сукупності створює належне підґрунтя для формування обґрунтованих висновків.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розробці комплексного методичного підходу до економічного обґрунтування управлінських рішень щодо розвитку управлінських компетентностей проєктних команд. Зокрема, вагомим є цілісне оцінювання рівня компетентностей та економічних результатів, що поєднує їх у єдиний цикл підтримки управлінських рішень та забезпечує обґрунтований вибір напрямів інвестування у розвиток людського капіталу, раціональне використання ресурсів і підвищення економічної результативності проєктної діяльності.

Суттєвого розвитку набули підходи до оцінювання рівня розвитку управлінських компетентностей проєктних команд, до дослідження взаємозв'язку між рівнем розвитку управлінських компетентностей та економічною ефективністю проєктних команд, а також система показників оцінювання впливу розвитку управлінських компетентностей на ефективність діяльності проєктних команд та система показників оцінювання впливу розвитку управлінських компетентностей на ефективність діяльності проєктних команд. Важливими також є розкриті автором теоретичні положення щодо економічної сутності управлінських компетентностей проєктних команд, концептуальні засади визначення управлінських компетентностей проєктних команд, теоретичні засади інтеграції компетентнісного та економічного підходів до управління людським капіталом наукове обґрунтування пріоритетів розвитку управлінських компетентностей проєктних команд в умовах цифрової трансформації, які сприяють підвищенню ефективності використання людського капіталу та забезпечення економічної результативності проєктної діяльності.

Отже, результати дисертаційної роботи відзначаються науковою новизною, належним рівнем обґрунтованості та практичною значущістю, що свідчить про їх цінність для подальшого розвитку теорії та практики управління проєктними командами.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та дотримання принципів академічної доброчесності.

За своїм змістом дисертаційна робота здобувача Файчака А.В. повністю відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» та напрямкам досліджень відповідно до освітньої програми «Економіка».

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею і свідчить про наявність особистого внеску здобувача у науковий напрям роль управлінських компетентностей у забезпеченні економічного розвитку. Розглянувши звіт подібності за результатами перевірки дисертаційної роботи на текстові співпадіння, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Файчака Андрія Васильовича є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів фальсифікації, копіювання, фабрикації,

плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають належні посилання на відповідне джерело.

Мова та стиль викладення результатів

Дисертаційна робота Файчака Андрія Васильовича написана українською мовою, характеризується чіткою логікою побудови, послідовністю викладення матеріалу та належним рівнем наукового стилю. Текст роботи є доступним для сприйняття, використано загальноприйнятую термінологію у сфері економіки, управління та системного аналізу, що забезпечує цілісність і зрозумілість викладених положень.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 280 сторінок. Структура дослідження є логічно вмотивованою та повністю відповідає поставленій меті і завданням.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі автором досліджено теоретичні засади розвитку людського капіталу та визначено місце управлінських компетентностей у забезпеченні економічної результативності діяльності суб'єктів підприємництва в умовах інноваційної економіки. Значну увагу приділено узагальненню наукових підходів до визначення сутності управлінських компетентностей проєктних команд та обґрунтування їх економічної природи як складової людського капіталу.

У другому розділі досліджено сучасний стан розвитку управлінських компетентностей проєктних команд та виявлено чинники, що визначають їх вплив на економічну результативність діяльності суб'єктів підприємництва. Важливим є удосконалений методичний підхід до інтегрального оцінювання рівня розвитку управлінських компетентностей проєктних команд.

У третьому розділі обґрунтовано методичний інструментарій оцінювання економічної доцільності інвестицій у розвиток управлінських компетентностей та їх впливу на економічні результати діяльності суб'єктів підприємництва, розроблено практичні рекомендації щодо впровадження системи підтримки прийняття управлінських рішень, що базується на комплексному оцінюванні розвитку управлінських компетентностей та економічної доцільності їх розвитку.

Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Оприлюднення результатів дисертаційної роботи

Наукові результати дисертації висвітлені у 7 наукових публікацій, серед яких: 4 статті у наукових фахових виданнях України; в т.ч. 1 стаття у іноземному виданні, підготовлена у співавторстві; також результати дисертації були апробовані на 3 наукових конференціях.

Оцінюючи наукові публікації здобувача, слід відзначити їх відповідність тематиці дисертаційного дослідження, а також достатній рівень повноти висвітлення отриманих результатів. Основні положення дисертації знайшли відображення у наукових статтях та матеріалах науково-практичних конференцій, що свідчить про їх належну апробацію.

Публікації охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних із оптимізацією бізнес процесів на основі цифрових рішень, методологій управління проєктними командами

та управлінськими трансформаціями, і характеризуються науковою аргументованістю, послідовністю викладення та практичною спрямованістю результатів.

Звертає на себе увагу наявність публікації у іноземному виданні, що свідчить про визнання результатів дослідження на міжнародному рівні. Водночас результати дослідження оприлюднено у фахових виданнях України та пройшли апробацію на наукових конференціях різного рівня.

Таким чином, наукові публікації Файчака Андрія Васильовича характеризуються належним науковим рівнем, відповідають встановленим вимогам та підтверджують достовірність і практичну значущість результатів дисертаційного дослідження.

Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи.

У дисертаційній роботі, поряд із беззаперечною актуальністю тематики та цілісністю наукового підходу, наявні окремі положення дискусійного характеру, що потребують уточнення та подальшого наукового обґрунтування, зокрема:

1. У теоретичному розділі дисертаційної роботи автор ґрунтовно проаналізував різноманітні концепції та теорії людського капіталу, висвітливши еволюцію наукової думки з цього питання. Водночас поза увагою дослідника залишився поглиблений аналіз та критичний огляд власне категорії «управлінські компетентності». На наш погляд, здійснення теоретико-термінологічного аналізу цієї сутності, її структуризація та авторське трактування понятійно-категоріального апарату суттєво збагатили б теоретичну цінність поданого наукового дослідження.

2. Задекларований у назві підрозділу 2.1 аналіз тенденцій ринку праці не повною мірою підкріплений статистичним інструментарієм, оскільки в роботі не висвітлено динаміку ємності ринку праці за останні роки та не визначено кількість існуючих вакансій за досліджуваним профілем, що дещо знижує наочність наданих узагальнень.

3. Позитивно оцінюючи висновок автора щодо важливості інвестицій у компетентності для зростання адаптивності проєктних команд (с. 130 дисертації), вважаємо за доцільне висловити дискусійне зауваження, а саме: у наведеному фрагменті аналіз зовнішнього середовища зводиться до традиційних факторів цифровізації та ринкової динаміки. На наш погляд, наукову цінність роботи суттєво підвищив би глибокий аналіз причин скорочення інвестиційних ресурсів підприємств під впливом критичних зовнішніх шоків (насамперед повномасштабною війною, релокацією бізнесу та безпековими ризиками), що безпосередньо стримують розвиток управлінського потенціалу.

4. Позитивно оцінюючи запропоновану автором на рис.3.2. «Структуру авторського методичного підходу до економічного обґрунтування управлінських рішень щодо розвитку управлінських компетентностей проєктних команд», слід зауважити про його декларативність. Автор детально описує блоки системи (формування інформаційної бази, аналітичний блок, економічне обґрунтування, формування управлінських рішень, моніторингу та коригування). Для посилення наукової обґрунтованості підрозділу автору варто було б деталізувати конкретний економіко-математичний інструментарій аналітичного блоку, уточнити кількісні метрики оцінювання компетентностей та методику розрахунку прогнозованого економічного ефекту від прийнятих управлінських рішень.

5. Узагальнюючи підходи до розрахунку інтегрального показника розвитку управлінських компетентностей (\$CIS) та індексу економічної доцільності, автор правильно підкреслює їх важливість для формування обґрунтованих управлінських рішень. Водночас викладений матеріал має переважно теоретико-абстрактний характер. Для підтвердження практичної цінності та прикладної значущості

проведеного дослідження автору варто було б навести апробацію запропонованого розрахунково-аналітичного інструментарію на прикладі конкретного суб'єкта підприємництва (або репрезентативної вибірки проектних команд), продемонструвавши динаміку показника \$CIS\$ та реальний економічний ефект від реалізованих заходів.

Вважаємо, що висловлені зауваження не є визначальними і не зменшують загальну наукову новизну та практичну значимість результатів та не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Висновок про дисертаційну роботу

Вважаю, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктора філософії Файчака Андрія Васильовича на тему «Економічні аспекти формування управлінських компетентностей проектних команд в умовах інноваційної економіки» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних та практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Дисертаційна робота за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п.6 – 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Здобувач Файчак Андрій Васильович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри маркетингу,
менеджменту та комерції
декан факультету економіки,
управління та інформаційних технологій
ВНЗ «Національна академія управління»

Юлія НЕГОВСЬКА